

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 92/2023-17

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Ľuboša Szigetiho a zo sudcov Jany Laššákovej a Petra Molnára (sudca spravodajca) v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], zastúpeného JUDr. Frederikou Birkovou, advokátkou, Strojárska 11/C, Košice, proti postupu Okresného súdu Košice I v konaní vedenom pod sp. zn. 12 Csp 131/2019 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa a skutkový stav veci

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 10. januára 2023 domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Košice I (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 12 Csp 131/2019 (ďalej len „napadnuté konanie“). Sťažovateľ navrhuje, aby ústavný súd prikázal okresnému súdu konať bez zbytočných prietahov, priznal mu primerané finančné zadosťučinenie 500 eur a náhradu trov konania.

2. Z ústavnej sťažnosti vyplýva, že sťažovateľ sa žalobou z 28. júna 2019 ako prehlasovaný vlastník bytu v bytovom dome domáhal proti ostatným vlastníkom bytov a nebytových priestorov na okresnom súde ochrany svojich práv. Okresný súd žalobu zaevidoval 1. júla 2019.

3. Prvé pojednávanie sa konalo 1. októbra 2020 v čase vyhláseného núdzového stavu a zavedenia mimoriadnych opatrení v súvislosti so šírením nákazlivej ľudskej choroby COVID-19. Podľa názoru sťažovateľa pojednávanie nesplnilo svoj účel, keďže takmer polovica žalovaných sa

nedostavila aj zo strachu pred nákazou, okrem toho zákonná sudkyňa neumožnila sťažovateľovi klásť prítomným žalovaným otázky, ktorými chcel preukázať formálne vady procesu písomného hlasovania.

4. Sťažovateľ poukazuje na to, že okresný súd päťkrát odročil nariadené pojednávanie a pojednávanie, ktoré nariadil na 16. február 2021, bolo odročené na 18. február 2021 bez uvedenia dôvodu, toto pojednávanie bolo následne odročené na 11. máj 2021 z dôvodu šírenia ochorenia COVID-19. Pojednávanie nariadené na 11. máj 2021 bolo odročené na neurčito z dôvodu „*núdzových opatrení vyhlásených vládou SR*“. Dňa 21. mája 2021 okresný súd nariadil pojednávanie na 23. november 2021, pričom 22. novembra 2021 bolo toto pojednávanie odročené na neurčito z dôvodu návrhu žalobcu na zmenu subjektov na žalovanej strane. Dňa 5. mája 2022 bolo pojednávanie nariadené na 20. október 2022 a následne 11. mája 2022 bolo toto pojednávanie preročené na skorší termín 28. jún 2022 bez uvedenia dôvodu.

5. Sťažovateľ považuje opakované odročenie pojednávania za narušenie plynulosti súdneho konania a argumentuje, že nežiadal odročiť pojednávanie nariadené na 11. máj 2021, jedine podal návrh na pripustenie zmien na strane žalovaných podľa aktuálnych vlastníckych vzťahov. Za narušenie plynulosti konania sťažovateľ považuje aj skutočnosť, že spis bol postupne pridelený na prejednanie a rozhodnutie trom rôznym sudcom okresného súdu.

6. Za hlavný zbytočný prieťah v konaní sťažovateľ považuje procesný postup okresného súdu pri doručovaní písomností, ktorý je podľa neho formalistický. Napriek tomu, že žalovaní vlastníci bytov sú zo zákona zastupovaní pred súdom správcom, uznesením č. k. 12 Csp13/2019-42 z 28. októbra 2019 uložil okresný súd žalovaným, aby sa k žalobe v lehote 15 dní písomne vyjadrili. Pretože viacerí žalovaní zásielku neprevzali, súd následne lustroval ich pobyt v registri obyvateľov, ako aj v ďalších registroch, niektoré zásielky pre vlastníkov doručovali prostredníctvom zamestnávateľa a Policajného zboru. Takýto postup súdu pokladá sťažovateľ za neefektívny, poukazuje na to, že účelom a zmyslom zastúpenia vlastníkov bytov správcom v súdnych konaniach je práve efektívnosť, rýchlosť a hospodárnosť konania.

7. Sťažovateľ poukazuje na to, že okresný súd 23. októbra 2020 vyzval správcu, aby mu doložil notársky overenú plnú moc na zastupovanie žalovaných vlastníkov bytu pred súdom, hoci títo sú zastupovaní pred súdom správcom priamo zo zákona a tiež aj zo zmluvy o výkone správy.

8. V poradí druhé pojednávanie sa konalo 28. júna 2022, keď okresný súd rozhodol vo veci samej. Písomné vyhotovenie rozsudku nebolo sťažovateľovi doručené v zákonnej lehote. Dňa 17. augusta 2022 doručil sťažovateľ okresnému súdu sťažnosť na prieťahy v konaní a zákonný sudca 25. augusta 2022 požiadal predsedu okresného súdu o predĺženie lehoty na písomné vyhotovenie rozsudku, ktorému bolo 30. augusta 2022 vyhovené. Písomné vyhotovenie rozsudku bolo sťažovateľovi doručené 24. septembra 2022.

9. Po podaní odvolania zo strany sťažovateľa (9. októbra 2022) okresný súd 12. októbra 2022 zaslal protistrane výzvu, aby sa v lehote 10 dní vyjadrila k sťažovateľovmu odvolaniu. Žalovaná strana doručila odpoveď okresnému súdu až 24. novembra 2022, následne 2. decembra 2022 okresný súd požiadal sťažovateľa o vyjadrenie k tejto odpovedi, po jeho doručení okresný súd požiadal žalovanú stranu o vyjadrenie k odpovedi sťažovateľa. Sťažovateľ uvádza, že ku dňu podania ústavnej sťažnosti spis nebol predložený odvolaciemu súdu.

II. Argumentácia sťažovateľa

10. Podľa názoru sťažovateľa nemožno jeho právnu vec považovať za skutkovo či právne mimoriadne náročnú a zdôrazňuje, že svojím správaním nijako neprispel k vzniku priesťahov v napadnutom konaní.

11. Sťažovateľ namieta, že okresný súd postupoval v napadnutom konaní neefektívne, predovšetkým nezvolil hospodárny a efektívny procesný postup pri doručovaní písomností. So sťažnosťou na priesťahy v napadnutom konaní sa sťažovateľ obrátil na predsedov okresného súdu i Krajského súdu v Košiciach, ktorí obe sťažnosti posúdili ako nedôvodné.

12. Priznanie primeraného finančného zadosťučinenia odôvodňuje sťažovateľ „*frustráciou a stratou dôvery v súčasné slovenské súdnictvo*“.

13. Okresný súd spôsobuje podľa sťažovateľa nedôvodné priesťahy v napadnutom konaní, čím dochádza porušovaniu jeho základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

III. Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

14. Sťažovateľ namieta, že postupom okresného súdu v napadnutom konaní došlo k porušeniu jeho základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, ako aj práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

15. Ústavný súd si pri výklade základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priesťahov osvojil judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) k čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote, preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (napr. II. ÚS 55/98).

16. Pri sťažnostiach namietajúcich porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy zjavná neopodstatnenosť sťažnosti môže vyplývať aj z toho, že porušenie tohto základného práva sa namieta v takom konaní pred všeobecným súdom, ktoré z hľadiska jeho druhu a povahy netrvá tak dlho, aby sa dalo vôbec uvažovať o zbytočných priesťahoch (napr. II. ÚS 93/03, III. ÚS 59/05,

IV. ÚS 434/08, I. ÚS 210/2018), prípadne ak argumenty v sťažnosti sťažovateľa nepreukázali v čase podania sťažnosti takú intenzitu porušenia označeného základného práva, aby bola sťažnosť prijatá na ďalšie konanie (II. ÚS 93/03, II. ÚS 177/04, I. ÚS 192/2015).

17. Vychádzajúc z postupu okresného súdu v napadnutom konaní opísaného v ústavnej sťažnosti, ústavný súd konštatuje, že okresný súd vo veci samej rozhodol 28. júna 2022, teda presne po troch rokoch od podania žaloby. Následne podal sťažovateľ odvolanie a okresný súd začal vykonávať procesné úkony súvisiace s preložením veci na rozhodnutie odvolaciemu súdu. Spisový materiál bol 26. januára 2023 predložený odvolaciemu súdu.

18. Ústavný súd v nadväznosti na uvedené poukazuje aj na rozhodovaciu prax a judikatúru ESELP v obdobných veciach, podľa ktorej v civilných veciach dĺžka súdneho konania na jednom stupni v trvaní dvoch až troch rokov v závislosti od povahy veci nie je v rozpore s právom na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru (III. ÚS 340/2013, III. ÚS 566/2014, IV. ÚS 201/2018, I. ÚS 115/2019, II. ÚS 234/2019).

19. Význam samotného konania a jeho výsledok je nepochybne pre sťažovateľa dôležitý a ústavný súd v žiadnom prípade nemá v úmysle tento význam zľahčovať. Vnímajúc povahu a celkovú dĺžku samotného napadnutého konania, ktorú ústavný súd môže posudzovať v súvislosti so sťažovateľom označeným základným právom na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov a právom podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru a ktorá v okolnostiach tohto prípadu predstavuje (ku dňu rozhodovania ústavného súdu) tri a pol roka, ústavný súd konštatuje, že dĺžka tohto posudzovaného obdobia, ktorá sa predĺžila aj v dôsledku mimoriadnej pandemickej situácie na území Slovenskej republiky, nie je neúnosná.

20. V tejto súvislosti ústavný súd podotýka, že z jeho judikatúry vyplýva, že nie každý zistený prietah v súdnom konaní má nevyhnutne za následok porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (III. ÚS 199/02, I. ÚS 38/04, IV. ÚS 221/05, I. ÚS 375/08).

21. V prípade, keď ústavný súd zistil, že charakter postupu všeobecného súdu sa nevyznačoval takými významnými prietahmi, ktoré by bolo možné kvalifikovať ako „zbytočné prietahy“ v zmysle čl. 48 ods. 2 ústavy, nevyslovil porušenie základného práva zaručeného týmto článkom ústavy (napr. II. ÚS 57/01), prípadne návrhu buď nevyhovel (napr. I. ÚS 11/00), alebo ho odmietol ako zjavne neopodstatnený (napr. I. ÚS 41/01, I. ÚS 57/01, III. ÚS 59/05). K takémuto záveru dospel ústavný súd aj pri predbežnom prerokovaní tejto ústavnej sťažnosti.

22. Na základe uvedeného ústavný súd aj preto nevyhodnotil doterajšiu dĺžku napadnutého konania za nezlučiteľnú so základným právom podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a právom podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. Po preskúmaní ústavnej sťažnosti a postupu okresného súdu v napadnutom konaní ústavný súd dospel k záveru, že i keď postup okresného súdu nemožno považovať za úplne optimálny, doterajšia dĺžka napadnutého konania nesignalizuje nečinnosť či neefektívnosť

v ústavne relevantnej intenzite, na základe ktorej by po prijatí ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie bolo možné vysloviť porušenie sťažovateľom označených práv. Ústavný súd preto ústavnú sťažnosť sťažovateľa pri predbežnom prerokovaní odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov ako zjavne neopodstatnenú.

23. V závere ústavný súd dodáva, že toto rozhodnutie nepredstavuje prekážku rozsúdenej veci a v prípade, že neefektívna činnosť či nečinnosť okresného súdu bude pokračovať, sťažovateľ sa môže opätovne obrátiť na ústavný súd s ústavnou sťažnosťou.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 16. februára 2023

Luboš Szigeti
predseda senátu